

Wyrok z dnia 12 sierpnia 2004 r.

III UK 67/04

Na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz.U. Nr 155, poz. 1287 ze zm.) niedopuszczalne jest umorzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne przedsiębiorcy, który w dniu złożenia wniosku definitywnie zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej, w związku z którą powstały te należności.

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie SN: Józef Iwulski, Andrzej Wróbel (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 sierpnia 2004 r. sprawy z wniosku Wiesława N. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w R. o restrukturyzację składek z tytułu ubezpieczenia społecznego, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 5 listopada 2003 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Decyzją z dnia 31 grudnia 2002 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w R. umorzył z dniem 31 grudnia 2002 r. postępowanie restrukturyzacyjne wobec Wiesława N. na podstawie art. 18 ust. 7 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz.U. Nr 155, poz. 1287). W uzasadnieniu decyzji podano, iż wnioskodawca nie jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 2 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej i wobec tego brak jest podstaw do objęcia go programem restrukturyzacyjnym.

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2003 r. [...] oddalił odwołanie wnioskodawcy. Sąd pierwszej in-

stancji ustalił, iż Wiesław N. prowadził działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, polegająca na prowadzeniu usług ochrony osób i mienia w oparciu o koncesję. Od marca 1997 r. wnioskodawca jest współnikiem spółki z o.o. „Firma Ochroniarska N.-K.” w D. Zaległości z tytułu ubezpieczenia społecznego dotyczą działalności jednoosobowego podmiotu gospodarczego, zakończonej definitywnie w 2001 r. Skoro Wiesław N. w dniu złożenia wniosku o restrukturyzację (12 listopada 2002 r.) nie był przedsiębiorcą, ponieważ nie prowadził działalności gospodarczej zatem - w ocenie tego Sądu - brak jest podstaw do uwzględnienia odwołania. Wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 24 kwietnia 2003 r. zaskarżył apelacją Wiesław N.

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie wyrokiem z 5 listopada 2003 r. [...] oddalił apelację. Zdaniem Sądu, przedsiębiorcą spełniającym warunki do objęcia restrukturyzacją, może być jedynie przedsiębiorca działający oraz ten, który czasowo zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej, bowiem czasowe zaprzestanie działalności nie oznacza definitywnej likwidacji tej działalności. Ponieważ Wiesław N. - składając wniosek - nie prowadził już działalności, której dotyczyły należności na rzecz organu rentowego, a więc nie był przedsiębiorcą w rozumieniu unormowań zawartych w wyżej powołanej ustawie, tym samym nie jest uprawniony do objęcia go programem restrukturyzacyjnym w myśl tej ustawy.

Od powyższego wyroku Wiesław N. złożył kasację, w której zarzucił: naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie art. 18 ust. 7 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców oraz błędną wykładnię art. 12 ust. 1 w związku z art. 2 pkt 1 tej ustawy. Zdaniem skarżącego, mylne zrozumienie treści art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. powoduje ograniczenie kręgu zobowiązanych objętych tą ustawą, a tym samym pozbawia szeroki krąg zobowiązanych do zapłaty należności publicznoprawnych, możliwości skorzystania z dobrodziejstwa restrukturyzacji swoich zobowiązań. Prawidłowe zastosowanie tych przepisów wymaga oceny, kogo ustawa o restrukturyzacji dotyczy, a mianowicie, czy wszystkich zobowiązanych, jak stanowi druga część art. 2 pkt 1, czy tylko przedsiębiorców w rozumieniu pierwszej części art. 2 pkt 1, tj. osób, które w dniu złożenia wniosku o restrukturyzację były przedsiębiorcami w rozumieniu ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. Prawo działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 101, poz. 1178 ze zm.). Istnieją zatem podstawy do przyjęcia że w tej sprawie występuje istotne - w rozumieniu art. 393 § 1 pkt 1 k.p.c. - zagadnienie

prawne, wyjaśnienie którego przez Sąd Najwyższy jest niezbędne dla zapewnienia jednolitości orzecznictwa sądów niższych instancji i prawidłowej realizacji przepisów Konstytucji (art. 8).

Powołując się na wskazane w kasacji przesłanki uzasadniające przyjęcie kasacji do rozpoznania, wnioskodawca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz o uchylenie poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego jej rozpoznania.

Sąd Najwyższy, zważył co następuje:

Kasacja nie ma usprawiedliwionych podstaw. W rozpoznawanej sprawie sporny jest zakres znaczeniowy pojęcia „przedsiębiorca” zdefiniowanego w art. 2 pkt 1 ustawy o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców. Przepis ten stanowi, że ilekroć w ustawie jest mowa o przedsiębiorcy rozumie się przez to „przedsiębiorcę określonego w art. 2 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178 ze zm.) mającego miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będącego podatnikiem, płatnikiem, następcą prawnym lub osobą trzecią odpowiadającą za zaległości podatkowe albo innego zobowiązanego do uiszczenia należności, o których mowa w art. 6”. Z wykładni językowej tego przepisu wynika jednoznacznie, że przedsiębiorcą w rozumieniu przepisu art. 2 pkt 1 ustawy o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców, jest nie tylko przedsiębiorca określony w art. 2 ust. 2 i 3 Prawa działalności gospodarczej, spełniający ponadto pozostałe przesłanki wymienione w art. 2 pkt 1 tej pierwszej ustawy, lecz także „inny zobowiązany do uiszczenia należności, o których mowa w art. 6 ustawy.”

Z wykładni systemowej i funkcjonalnej wynika ponadto, że przedsiębiorcą w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy o restrukturyzacji nie jest „inny zobowiązany do uiszczenia należności publicznoprawnych, który w dniu złożenia wniosku o restrukturyzację nie wykonuje już działalności gospodarczej w związku z którą powstały należności podlegające restrukturyzacji (art. 6 ustawy)”. Uzasadnione jest to ze względu na cele restrukturyzacji należności publicznoprawnych od przedsiębiorców, jakimi są poprawa sytuacji finansowej przedsiębiorcy, stworzenie perspektyw jego rozwoju oraz tworzenie nowych miejsc pracy, a nadto treścią przepisu art. 3 ust. 1 ustawy,

który stanowi, że ustawy nie stosuje się do przedsiębiorców znajdujących się w stanie likwidacji lub upadłości. Najogólniej rzecz biorąc, umorzenie należności publicznonprawnych nie jest autonomicznym celem restrukturyzacji, lecz jest jedynie środkiem do osiągnięcia normatywnie założonego, głównego jej celu, a mianowicie przywrócenia działającemu na rynku przedsiębiorcy zdolności konkurencyjności na tym rynku. W związku z tym umorzenie w tym trybie należności publicznonprawnych przedsiębiorcy, który w dniu złożenia wniosku definitywnie zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej, w związku z którą powstały te należności, sprzeciwia się przepisom ustawy o restrukturyzacji.

Biorąc powyższe pod rozwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

=====